

Preoperativ helkroppstvätt och hårkortning

Gäller för: Region Kronoberg

Faktaägare: Anette Svensson, Katarina Madehall och Susanna Lundvall, Vårdhygien

Allmänt

En orsak till postoperativ sårinfektion är patientens egen hudflora. För att minska risken för postoperativ sårinfektion bör antalet bakterier på kroppen reduceras till en så låg nivå som möjligt. Detta uppnås genom helkroppstvätt (dusch) med tvål innehållande klorhexidin.

Helkroppstvätt (dusch) med klorhexidintvål ger en signifikant sänkning av hudens bakterietal i minst två dygn. Effekten av tvätt (dusch) med klorhexidin förbättras för varje minut i upp till sex minuter.

Genom att upprepa intvålningen efter den första duschningen, s k ”dubbeldusch”, ökar chansen att alla delar av huden desinfekteras. Dubbeldusch medför också att första intvålningen bortförskaffar äldre epitelceller, andra intvålningen binder klorhexidinet till yngre längre kvarstående epitelceller.

Utförs helkroppstvätt på ett korrekt sätt håller sig bakterietalet på en låg nivå under 6-7 dagar.

Bakterier som befinner sig i hudens djupare lager, framför allt i talgkörtelgångar och hårfollikelöppningar, utgör ca 20% av hudens bakterieflora. Dessa kan inte avlägnas genom tvätt med klorhexidintvål och går inte heller att avdöda med desinfektionsmedel.

Inför operationer där hudbakterier kan orsaka allvarliga infektioner ska patient duscha med klorhexidintvål innan operation.

För att få avsedd effekt av helkroppstvätt med klorhexidintvål är det viktigt att patienten får:

- tydliga instruktioner om tillvägagångssättet

- information om att hårbalsam eller hudlotion inte ska användas då dessa kan hindra avsedd avflagnings av epitelceller
- hjälp att utföra helkroppstvätt vid behov

Efter första dubbelduschen ska patienten ha rena kläder och renbäddad säng. Bädda med glidlakan och 4-vägs glidlakan för att underlätta förflyttning.

Ytterligare byte av kläder/sängkläder innan operation görs vid behov.

Hårkortning

Rakning/hårborttagning vid och i närheten av operationsområdet ska inte göras veckan innan operation - små sår/hudskador uppstår ofta, vilket ökar risken för sårinfektion.

All hårkortning sker på operationsavdelning med hjälp av s k "Clipper".

Hårkortning med rakning sker efter ordination, beslutet ska dokumenteras i operationsjournal.

	Två dubbelduschar med klorhexidintvål*	Dusch med flytande tvål
Vuxna och Barn >12 år	Ortopedisk kirurgi	Kirurgi där hudincision inte sker, t ex
	Kärlkirurgi	- öga
	Implantatskirurgi	- urethra, rectum
	Allmänkirurgi	- vaginala ingrepp
	Gynekologisk bukkirurgi	Mindre hudförändringar utan transplantation
	Kirurgi där hudbakterier kan orsaka allvarlig infektion, se ev klinikbunden anvisning	ÖNH-kirurgi (om inte dusch med klorhexidintvål ordineras av ansvarig läkare)

* Vid klorhexidintolerans används oparfymerad Lactacyd tvål.

Dubbeldusch 1 görs dagen före operation.

Dubbeldusch 2 görs på operationsdagens morgon eller kvällen före operationsdagen.

Kan detta inte följas bör det gå minst 2 timmar mellan duscharna.

	Två dubbelduschar med klorhexidintvål*	Dusch med flytande tvål
Barn 3-12 år	Ortopedisk kirurgi Allmänskirurgi Implantatskirurgi	Extraktion av osteocytmaterial
Barn <3 år	Ingrepp i led Appendicit Efter ordination av ansvarig läkare	Övriga ingrepp

* Vid klorhexidinintolerans används oparfymerad Lactacyd tvål.

Akut kirurgi

Vid akut kirurgi kan av naturliga skäl inte optimal preoperativ helkroppstvätt genomföras. Varje dubbeldusch förbättrar dock situationen.

På operation görs en lokal dubbeltvätt av operationsområdet.

Uppskjuten operation

Ny operationstid efter 1-7 dagar : en ny dubbeldusch på operationsdagens morgon.

Ny operationstid efter 8 dagar: två dubbelduschar enligt instruktion.

Tillvägagångssätt dubbeldusch

- Ta av alla smycken.
- Fukta den impregnerade svampen.
- Duscha/blöt hela kroppen och håret. Stäng av duschen.
- Tvätta håret med lösningen i påsen eller med tvål från svampen.
- Tvåla in hela kroppen under cirka 1,5 minut med svampen så lödder uppstår.
 - Var särskilt noga med operationsområdet och området runt näsa, armhålur, navel, ljumskar och könsorgan.
 - Använd inte tvålen i hörselgången.

Giltig fr.o.m: 2017-05-17

Giltig t.o.m: 2019-02-06

Identifierare: 74644

Preoperativ helkroppsstätt och hårkortning

- Skölj av kroppen och håret.
- Upprepa proceduren med ny svamp och lösning.
- Torka kropp och hår med ren handduk.
- Tag på rena kläder.
- Renbädda sängen.
- Ytterligare byte av kläder/sängkläder inför operation görs vid behov.

Nationella Vårdhandboken [Preoperativ vård](#)

Vid upptäckt av felaktig information eller länk var vänlig meddela faktaägare.